

1, 5, I GIMNAZIJOS KLASIŲ MOKINIŲ ADAPTACIJA

Tyrimo ataskaita

Tyrimą atliko

dr. Jelizaveta Tumlovskaja,
Vilniaus Salininkų gimnazijos direktorė;

Diana Dubasiene
Patrikas Karpenko,
Danguolė Kaušpėdienė,
Ugnė Trepenaitytė-Byrė,
Vilniaus Salininkų gimnazijos mokytojai

Pasiūlymus teikė ir konsultavo

Julija Vlasovienė,
Vilniaus Salininkų gimnazijos psichologė

IVADAS

Terminas „adaptacija“ bendrąja prasme suprantamas kaip „organizmo fiziologinis ir funkcinis prisitaikymas, pakitus aplinkai“ (Psichologijos žodynas, 1993, p. 6). Psichologinėje literatūroje skiriama bendroji, socialinė ir asmeninė adaptacija. Bendroji adaptacija suvokiama kaip besiklostančių santykių su fizine aplinka sistema, socialinė – kaip harmoningų santykių nustatymas su socialine aplinka. Adaptaciją mokykloje galime suprasti kaip procesą, kurio metu siekiama įveikti prieštaravimus tarp mokinio ir naujos mokyklos aplinkos (Rupšienė, Kučinskienė, 2006).

Kaip teigia G. Poderienė (2004), paprastai adaptacija mokykloje trunka 4 – 6 savaites, tačiau gali užtrukti ir keletą mėnesių. Anot M. Barkauskaitės ir K. Mišeikytės (2006), sunkiai adaptuodamasis ugdymo įstaigoje mokinys patiria nesėkmę, dažnai netenka noro mokytis, taip pat silpnėja jo mokymosi motyvacija. Ypač tai aktualu paauglystėje, kurios metu susiduriama su brendimo iššūkiais. Dažniausiai pasitaikantys sunkumai yra bendravimas su bendraamžiais, tėvais ir mokytojais. Nuo adaptacijos sėkmės pirmaisiais prisitaikymo prie naujos aplinkos etapais priklauso tolimesnė mokinio sėkmė ir iššūkiai, bei galimybės juos įveikti.

Sėkmingą mokinio adaptaciją rodo tai, kaip mokinys sugeba patenkinti savo poreikius (psichologinius, socialinius, didaktinius) naujoje aplinkoje. Jei mokinio poreikiai patenkinami, jis gali sėkmingai mokytis, nekeldamas didelių sunkumų nei sau, nei aplinkiniams, bei susiformuoja teigiamas nuostatas mokyklos atžvilgiu (Poderienė, 2004). Anot L. Rupšienės ir R. Kučinskienės (2006), vieni pagrindinių adaptacijos sėkmę lemiančių veiksnių – mokytojų elgsena, bei tinkamos mokymosi sąlygos, mokinių poreikius atliepianti mokymosi aplinka. Būtent tam, kad būtų galima atkreipti dėmesį į mokinių patiriamus iššūkius ir galimybes kuo sklandžiau juos spręsti, yra svarbu tirti 1, 5 ir I gimnazijos klasėse besimokančių mokinių adaptacijos ypatumus.

Tyrimo objektas – Vilniaus Salininkų gimnazijos 1klasių, 5 klasių, I gimnazinių klasių mokinių adaptacija.

Tyrimo tikslas – ištirti mokinių adaptacijos ypatumus.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atskleisti adaptacijos ypatumus Vilniaus Salininkų gimnazijoje, atsižvelgiant į mokinių ir jų tėvų atsakytus klausimus.
2. Sužinoti su kokiomis socialinėmis problemomis susiduria mokiniai.

Tyrimo metodai:

Dokumentų analizės metodas naudojamas siekiant sudaryti ir išanalizuoti klausimyną, remiantis „Gerosios mokyklos koncepcija“ .

Anketinės apklausos metodas: pateikiami klausimynai su pasirenkamaisiais ir atvirais klausimais, skirtais sudaryti galimybę mokiniams išsakyti savo pasiūlymus bei pageidavimus.

Kiekybinis duomenų analizės metodas: kiekybinės informacijos analizė, pasitelkiant programos Excel funkcijas.

Anketa anoniminė. Ji sudaryta iš 18 klausimų 1 klasių mokinių tėvams, 14 klausimų 5 klasių mokiniams ir jų tėvams ir 20 klausimų I gimnazinių klasių mokiniams ir tėvams. Vienas iš klausimų yra atviro tipo, kiti – su pasirenkamaisiais atsakymais, leidžiančiais pasirinkti vieną iš šešių galimų variantų.

TYRIMO REZULTATAI

1 klasės mokinių adaptacija

Vilniaus Salininkų gimnazijos 1-ose klasėse mokosi 41 mokinys. Į pateiktus klausimus atsakė 33 pirmos klasės mokinių tėvai (75 %).

Asmeninė adaptacija

1 lentelė. Kaip vertinate savo vaiko pasirengimą mokymuisi mokykloje?

Labai gerai	7	1.2%
Gerai	17	51.5%
Patenkinamai	8	24.2%
Blogai	1	3%
Labai blogai	0	0%
Viso atsakymų	33	

24 (72.7 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas yra gerai ir labai gerai pasirengęs mokymuisi mokykloje. 8 (24.2 %) mokinių tėvai mano, kad vaikas pasirengęs patenkinamai. 1 (3 %) respondentas mano, kad vaikas pasirengęs blogai.

2 Lentelė. Kaip jūsų vaikas dažniausiai jaučiasi eidamas į mokyklą?

Bijo, nerimauja	2	6.1%
Pyksta	0	0%
Liūdi	0	0%
Ramus	20	60.6%
Linksmas	11	33.3%
Viso atsakymų	33	

32 (93.3 %) mokinių tėvai pažymi, kad vaikas į mokyklą dažniausiai eina ramus ir linksmas. 2 (6.1 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas dažniausiai bijo, nerimauja.

3 lentelė. Kaip jūsų vaikas jaučiasi einant į mokyklą?

Noriai eina į mokyklą	21	63.6%
Pakankamai noriai eina į mokyklą	9	27.3%

Kartais nerimauja	1	3%
Dažnai nerimauja	0	0%
Į mokyklą eiti nenori	2	6.1%
Viso atsakymų	33	

30 (90.9%) mokinių tėvų atsakė, kad vaikas noriai ir pakankamai noriai eina į mokyklą. 1 (3%) respondentas pažymi, kad vaikas kartais nerimauja, 2 (6.1 %) mokinių tėvai pažymi, kad vaikas nenori eiti į mokyklą.

4 lentelė. Kaip dažniausiai jaučiasi jūsų vaikas grįžęs iš mokyklos?

Linksmas	9	27.3%
Patenkintas	8	24.2%
Įprastai	7	21.2%
Pavargęs	9	27.3%
Nusiminęs	0	0%
Viso atsakymų	33	

17 (51.5 %) mokinių tėvų teigia, kad vaikas iš mokyklos dažniausiai grįžta linksmas ar patenkintas. 7 (21.2 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaiko savijauta nepakito. 9 (27.3 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas dažniausiai grįžta pavargęs.

5. Kaip jūs vertinate savo vaiko adaptaciją mokykloje?

Puikiai	8	24.2%
Gerai	17	51.5%
Pakankamai gerai	6	18.2%
Nejaukiai	0	0%
Blogai	2	6.1%
Viso atsakymų	33	

25 (75.7 %) mokinių tėvai savo vaiko adaptaciją vertina puikiai ar gerai. 6 (18.2 %) mokinių tėvai vertina savo vaiko adaptaciją pakankamai gerai. 2 (6.1 %) mokinių tėvai vertina savo vaiko adaptaciją blogai.

Socialinė adaptacija

6. Kaip pasikeitė jūsų vaiko elgesys pradėjus lankyti mokyklą?

Tapo labai tvarkingas/a ir savarankiškas/a	3	9.1%
Tapo labiau tvarkingesnis/ė ir savarankiškesnis/ė	18	54.5%
Nepasikeitė	7	21.2%
Tapo labiau išsiblaškęs/iusi ir netvarkingas/a	4	12.1%
Tapo labai išsiblaškęs/iusi ir netvarkingas/a	1	3%
Viso atsakymų	33	

21 (63.6 %) respondentas pažymėjo, kad pradėjęs lankyti mokyklą vaikas tapo labiau tvarkingas/a ir savarankiškas/a. 7 (21.2 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaiko elgesys pradėjus lankyti mokyklą nepakito. 5 (15.1 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas tapo labiau ar labai išsiblaškęs/iusi ir netvarkingas/a.

7 lentelė. Kaip noriai jūsų vaikas eina į mokyklą?

Labai noriai	4	12.1%
Noriai	22	66.7%
Vidutiniškai	5	15.2%
Nenorai	1	3%
Labai nenoriai	1	3%
Viso atsakymų	33	

26 (78.8 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas labai noriai ar noriai eina į mokyklą. 5 (15.2 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas vidutiniškai noriai eina į mokyklą. 2 (6 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas nenoriai ar labai nenoriai eina į mokyklą.

8 lentelė. Ar dažnai vaikas su jumis dalinasi mokykliniais įspūdžiais?

Visada	15	45.5%
Dažnai	15	45.5%
Kartais	3	9.1%
Retkarčiais	0	0%

Nesidalina	0	0%
Viso atsakymų	33	

30 (91 %) mokinių tėvų atsakė, kad vaikas visada ar dažnai dalinasi mokykliniais įspūdžiais. 3 (9.1 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas kartais dalinasi mokykliniais įspūdžiais.

9 lentelė. Kokie jūsų vaiko santykiai su mokytojais?

Labai geri	18	54.5%
Geri	14	42.4%
Patenkinami	0	0%
Blogi	1	3%
Labai blogi	0	0%
Viso atsakymų	33	

32 (96.9 %) mokinių tėvų atsakė, kad vaiko santykiai su mokytojais yra geri ar labai geri. 1 (3 %) respondentas atsakė, kad vaiko santykiai su mokytojais yra blogi.

10 lentelė. Ar jūsų vaikas mokykloje susirado naujų draugų?

Susirado daug draugų	11	33.3%
Susirado kelis draugus	21	63.6%
Susirado vieną draugą	1	3%
Nesusirado	0	0%
Gerai jaučiasi be draugų	0	0%
Viso atsakymų	33	

32 (96.9 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas mokykloje susirado kelis ar daug naujų draugų. 1 (3 %) respondentas pažymėjo, kad vaikas susirado vieną naują draugą.

11 lentelė. Kokie jūsų vaiko santykiai su klasės draugais?

Labai geri	7	21.2%
Geri	23	69.7%
Patenkinami	3	9.1%
Blogi	0	0%

Labai blogi	0	0%
Viso atsakymų	33	

30 (90.9 %) mokinių tėvų atsakė, kad vaiko santykiai su klasės draugais yra geri ar labai geri. 3 (9.1 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaiko santykiai su klasės draugais yra patenkinami.

Bendroji (fizinės aplinkos) adaptacija

12 lentelė. Ar jūsų vaikas mini, kad jam įdomu mokytis?

Kasdien mini, kad įdomu	3	9.1%
Dažnai mini, kad įdomu	13	39.4%
Kartais mini, kad įdomu	13	39.4%
Retai mini, kad įdomu	2	6.1%
Niekada nemini	2	6.1%
Viso atsakymų	33	

29 (87.9 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas mini, jog jam įdomu mokytis. 4 (12.2 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas retai mini ar niekada nemini, jog jam įdomu mokytis.

13 lentelė. Kaip jūsų vaikas ruošiasi kitos dienos veikloms (pamokoms)?

Atsakingai ir savarankiškai	2	6.1%
Savarankiškai su tėvų pagalba	18	54.5%
Pasiruošia tėvams priminus	4	12.1%
Tėvams stebint ir prižiūrint	8	24.2%
Suruošia tėvai	1	3%
Viso atsakymų	33	

20 (60.6 %) mokinių tėvų pažymėjo, kad vaikas atsakingai ir savarankiškai ar savarankiškai su tėvų pagalba ruošiasi kitos dienos veikloms. 4 (12.1 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas kitos dienos veikloms pasiruošia tėvams priminus. 9 (24.5 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas kitos dienos veikloms ruošiasi tėvams stebint ir prižiūrint ar suruošia tėvai.

14 lentelė. Kaip manote, ar jūsų vaikas prisitaikė prie mokyklinio režimo?

Visiškai prisitaikė	5	15.2%
Pakankamai prisitaikė	25	75.8%
Nereikėjo prisitaikyti	0	0%
Nevisiškai prisitaikė	3	9.1%
Neprisitaikė	0	0%
Viso atsakymų	33	

30 (90.9 %) mokinių tėvų atsakė, kad vaikas visiškai ar pakankamai prisitaikė prie mokyklinio režimo. 3 (9.1 %) mokinių tėvai atsakė, kad vaikas nevisiškai prisitaikė prie mokyklinio režimo.

15 lentelė. Kaip jūsų vaikas bendrauja su mokytoja?

Siekia mokytojo draugystės. Po pamokų dažnai bendrauja asmeniškai.	2	6.1%
Siekia vykdyti visus mokytojo nurodymus. Esant būtinumui pats kreipiasi pagalbos į mokytoją.	25	75.8%
Stengiasi vykdyti nurodymus, bet pagalbos dažniau prašo bendraklasių.	2	6.1%
Vykdo nurodymus, bet nepalaiko bendravimo.	3	9.1%
Vengia kontakto, drovisi.	1	3%
Viso atsakymų	33	

27 (81.9 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas siekia mokytojo draugystės, po pamokų dažnai bendrauja asmeniškai ar siekia vykdyti visus mokytojo nurodymus, esant būtinumui pats kreipiasi pagalbos į mokytoją. 2 (6.1 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas stengiasi vykdyti nurodymus, bet pagalbos dažniau prašo bendraklasių. 4 (12.1 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas vykdo nurodymus, bet nepalaiko bendravimo ar vengia kontakto, drovisi.

16 lentelė. Kaip jūsų vaikas jaučiasi mokyklos aplinkoje?

Puikiai	10	30.3%
Gerai	16	48.5%
Pakankamai gerai	6	18.2%
Nejaukiai	1	3%

Blogai	0	0%
Viso atsakymų	33	

32 (97 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikas mokyklos aplinkoje jaučiasi puikiai, gerai ar pakankamai gerai. 1 (3%) respondentas pažymėjo, kad vaikas mokyklos aplinkoje jaučiasi nejaukiai.

17 lentelė. Kaip jūsų vaikui sekasi laikytis mokyklos saugaus elgesio taisyklių?

Puikiai	4	12.1%
Gerai	18	54.5%
Pakankamai gerai	7	21.2%
Reikia priminti	4	12.1%
Nesilaiko	0	0%
Viso atsakymų	33	

29 (87.8 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikui puikiai, gerai ar pakankamai gerai sekasi laikytis mokyklos saugaus elgesio taisyklių. 4 (12.1 %) mokinių tėvai pažymėjo, kad vaikui reikia priminti mokyklos saugaus elgesio taisykles.

18 klausimas. Ką galėtumėte pasiūlyti, kad jūsų vaiko adaptacija būtų sklandesnė?

- 1) nieko
- 2) nežinau
- 3) Rytinis pasisveikinimas su mokytoju(galėtų būti toks lyg ritualas). Mokyklos personalas galėtų būti malonesnis vaikų ir tėvų atžvilgiu(dažnai vaikas mini vieną moterį, kuri visus bara ir būna pikta, tiksliai nežinau ar valytoja, ar budinti). Leisti tėvams karts nuo karto įeiti į mokyklos patalpas. Daugiau veiklų ir įdomesnių užsiėmimų vaikams (šventės, išvykos, renginiai).
- 4) Vaiko adaptacija tikrai yra gera.
- 5) Nebūtų piktos valytojos.
- 6) Mandagesnio požiūrio į vaikų ir tėvų lankymąsi mokykloje. Kiekvienas valytojos ar buitinės komentaras ir vaikų bauginimas atbaido vaikų norą lankyti mokyklą
- 7) Neturiu komentarų.
- 8) Leisti tėvams vaikus palydėti iki klasės, o ne iki mokyklos kiemo. Vien dėl to mano dukra pasidarė įsitempusi, išsiblaškiusi.
- 9) Su adaptacija viskas nebloggerai. Šauniau būtų, jei visi namų darbai būtų padaromi per prailgintą grupę.
- 10) Viskas gerai

- 11) Manau, kad viskas gerai, nieko nereikia
- 12) Klausyti mokytojos
- 13) Dažniau priminti apie elgesį mokykloje, bendravimą. Visada išklaudyti ir padėti vaikui, kai jam kažkas sunkiai sekasi.
- 14) -
- 15) -
- 16) Viskas kol kas gerai.
- 17) Viskas tinka, problemų nėra.
- 18) Viskas gerai 😊
- 19) -
- 20) Kaip ir visiems vaikams, mūsų vaikui svarbu dėmesys.
- 21) Viskas puiku
- 22) Mano manymu, vaikai adaptuosis greičiau ir lengviau, kai bus sutvarkyta mokykla viduje, padaryti remontai klasėje, rūbinėse, nes klasėje jaukumo labai mažai, o jie mokykloj praleidžia daug laiko.
- 23) Kartais pergyvena, kad nespėja kažko atlikti pamokos metu. Norėtusi mažesnio tempo, bet šiaip viskas labai puiku :)
- 24) Esame patenkinti vaiko adaptacija.
- 25) Šiaip viskas puiku, tik mokyklos budintys ir valytoja galėtų mažiau ant vaikų kelti balsą, nes vaikai traumuojami psichologiškai, tokiems darbuotojams ir aplamai visiems reikia ramiai paaiškinti, nes yra daug jautrių vaikų, vienas iš jų ir mano.
- 26) Kad popamokinėje veikloje dalyvautų kelios mokytojos ar padėjėjos
- 27) Kaip ir kiekvienam – reikia mokytojo dėmesio ir pagalbos.
- 28) Kad mokytojos mokintų vaikus geriau, o nerašytų blogų pažymių, pačios silpnai užsiima su vaikais
- 29) sutvarkyti pirmokų prie 12 kabineto, persirengimo fizinio lavinimo pamokai, kampelį. Vaikai persirenginėja ant šaltų plikų plytelių, kur nėra nei durų, nei tinkamai paruoštos aplinkos, šalia lauko durys. Tą koridoriaus persirengimui skirtą vietą reikėtų būtinai kuo greičiau tvarkyti. Vaikai neturi net kur atsistoti, persirenginėjant turi kovoti dėl vietos ant vieno suoliuko :(
- 30) Mokytojai dalintis apie kylančius ugdymo sunkumus klasėje, nors tai vaiko asmeniškai ir neliečia, nes bet kokia situacija yra galimybė apie tai pasikalbėti su vaiku, dar kartą aptarti elgesio taisykles, bendravimo, tolerancijos, pakantumo kitokiam būtinybę.
- 31) Nežinau
- 32) iš mokyklos bendruomenės pusės daugiau iniciatyvos sudominti vaikus, gal kad daugiau kažkas aplankytų, nes vienai mokytojai su tiek vaikų išbūti yra iššūkis ir juos sudominti mokyti.
- 33) Pasiūlymų neturiu

Išvados:

1. Dauguma pirmos klasės mokinių nejaučia nerimo, įtampos, baimių mokykloje. Vaikų nuotaikos stabilios, dažniau pozityvios, vaikai noriai eina į mokyklą. 9 mokinių tėvai pastebi padidintą nuovargį.
2. Santykiai su kitais vaikais klostosi ramiai, be ypatingų konfliktų arba jie vyksta retai. Dauguma vaikų turi draugų klasėje. Santykis su mokytoju tolygus, vaikai elgiasi pagarbiai.
3. Dauguma vaikų supranta, kad eina į mokyklą mokytis, didžiuojasi savo nauju vaidmeniu, siekia pažangos. Dar nėra pakankami savarankiškumo įgūdžiai.

5 klasės mokinių adaptacija

Vilniaus Salininkų gimnazijos 5-ose klasėse mokosi 44 mokiniai. Į pateiktus klausimus atsakė 42 penktos klasės mokiniai (95,45%) ir 19 penktos klasės mokinių tėvų (43,18%).

Dauguma atsakymų apie savijautą klasėje yra išsidėstę tarp „pakankamai gerai“ (42% mokinių /12% tėvų), „gerai“ (42% mokinių/52 % tėvų) ir „puikiai“ (35% mokinių /15 % tėvų). Apie tai, kad klasėje mokiniams jaučiasi nejaukiai praneša 5% mokinių ir 7 % tėvų.

Mokymosi proceso kaita respondentų vertinama skirtingai. „Mokytis tapo sunkiau“ (18% mokinių/32 % tėvų), „mokymasis beveik nepasikeitė“ (27% mokinių/38 % tėvų), „mokytis tapo įdomiau“ (42% mokinių/32 % tėvų). Kad „mokytis tapo sunku“ mano 5% mokinių, tėvai taip nemano. Kad „mokytis tapo įdomu“, mano 8% mokinių, tačiau tėvai taip nemano. Galime pastebėti, kad mokinių ir jų tėvų požiūriai į mokymosi procesą šiek tiek išsiskiria.

Respondentų požiūriai išsiskyrė dėl nerimo mokykloje priežasčių. Labiausiai mokiniai nerimauja dėl „atsakinėjimo prieš klasę“ (42% mokinių ir tik 17 % tėvų), „rašto darbų atsiskaitymų“ (28% mokinių ir tik 7 % tėvų). Tėvų atsakymus galima paskirstyti į dvi grupes: mano, kad „dėl nieko“ (15% mokinių, bet 38 % tėvų), „santykių su mokytojais, draugais“ (7% mokinių, bet 33 % tėvų).

Dauguma respondentų rinkosi atsakymą „pakanka laiko beveik viskam“ (45% mokinių/47 % tėvų), „pakanka viskam“ (17% mokinių/35 % tėvų), „tenka rinktis“ (28% mokinių/18 % tėvų).

Dalis mokinių mano, kad „laiko viskam nepakanka“ (7% mokinių, tėvai taip nemano), „laiko pakanka tik pamokoms“ (7% mokinių, tėvai taip nemano). Matome, kad penktokai yra aktyvūs užklasinėje veikloje, kurią bando derinti su pamokomis ir jų ruoša.

Ekskursijos vertinamos „puikiai“ (55% mokinių/52 % tėvų), „gerai“ (38% mokinių/32 % tėvų). „Pakankamai gerai“ įvertino 15% tėvų, „neblogai“ (5% mokinių/3 %

tėvų). Atsakymai sutampa su atviruose klausimuose išsakyta pozicija, kad pageidaujama, jog „būtų rengiama daugiau renginių, ekskursijų“.

Kiekybinio tyrimo rezultatai patvirtina atvirų klausimų duomenis, kad „mokytojų suteikto dėmesio pakanka, bet ne visada“ (35% mokinių/45 % tėvų), tačiau yra manančių, kad „pakanka dažnai“ (28% mokinių/27% tėvų), „pakanka visada“ (28% mokinių/11 % tėvų). „Kartais trūksta“ (19% mokinių/18% tėvų). Mokinių, manančių, kad „nepakanka“ nėra, bet 7% tėvų taip teigia.

Apklausoje duomenys rodo, kad patyčių klausimas yra ypač aktualus penktoje klasėje. „Vieną – du kartus“ teigia, kad susidūrė 42% mokinių / 37 % tėvų, „tris – keturis kartus“ – 13% mokinių/14 % tėvų, „daugiau nei penkis kartus“ – 3% mokinių/7 % tėvų, „susidūriau beveik kasdien“ teigia 14% mokinių/4 % tėvų. Tačiau yra pakankamai didelis procentas respondentų, kurie teigia „nesusidūriau“ (32% mokinių/34 % tėvų).

Dėl patyčių ir netinkamo elgesio respondentai teigia, kad pirmiausia kreiptųsi į „klasės auklėtoją“ (65% mokinių/47 % tėvų), „šeimą“ (15% mokinių/38% tėvų), „dalykų mokytojus, specialistus“ (10% mokinių/31 % tėvų), „draugus“ (10% mokinių/3% tėvų). Į administraciją pirmiausia nesikreiptų nei vienas respondentas. Tai rodo, jog penktokai ir jų aplinkos asmenys pakankamai ne tik pasitiki auklėtoja, bet ir suvokia algoritmą, kaip yra sprendžiamos mokymosi proceso metu iškilusios problemos.

Pusė respondentų mano, kad bendrauti mokykloje su kitais mokiniais penktokui sekasi „gerai“ (47% mokinių/42% tėvų), „puikiai“ (27% mokinių/22 % tėvų), „pakankamai gerai“ (13% mokinių/24 % tėvų), „neblogai“ (8% mokinių/14% tėvų). Kad „blogai“ sekasi bendrauti mano tik 5% mokinių, tėvai taip nemano. Šie atsakymai sutampa su atviruose klausimuose išdėstytomis mintimis, kad mokykloje mokiniai mokosi bendrauti, ypač klasės valandėlių ir neformalių pokalbių metu, ir kad tas procesas vyksta gerai.

Apie pamokoje atliekamas užduotis daugiausia respondentų teigia, kad jas penktokas atlieka „savarankiškai pasitardamas su mokytoju“ (51% mokinių/45% tėvų) ir „kartais pasinaudojant pagalba“ (25% mokinių/38 % tėvų). Išsiskiria mokinių grupė, kurie mokosi „savarankiškai be pagalbos“ (17% mokinių, nors tėvai taip nemano); „dažnai pasinaudojant pagalba“ (5% mokinių/15% tėvų). Mažas procentas respondentų teigia, kad mokosi „su nuolatine pagalba“ (5% mokinių/3% tėvų), kas ir atitiktų pagalbos poreikį turinčius mokinius klasėje.

Respondentai apie gimnazijoje vykdomą žalingų įpročių prevenciją teigia, kad „šiek tiek skatina susimąstyti“ (48% mokinių/35% tėvų) arba „nekelia susidomėjimo“ (31% mokinių/33% tėvų). Dėl poveikio respondentų nuomonės pasiskirsto tolygiai: „nedaro jokio poveikio“ (18% mokinių/18% tėvų), „daro poveikį“ (18% mokinių/15% tėvų).

Respondentai teigiamai vertina klasės auklėtojų pateikiamą informaciją. Jie teigia „visada pateikiama laiku ir aiški“ (43% mokinių/41 % tėvų), „dažniausiai pateikiama laiku ir aiški“ (39% mokinių/32% tėvų), „yra pakankamai aiški ir aktuali“ (13% mokinių/17% tėvų).

Maža dalis respondentų vis dėlto teigia, kad informacija „yra ne visada pateikiama laiku ir nelabai aiški“ (3% mokinių/11 % tėvų), 3% mokinių teigė, kad informacija nebuvo pateikta laiku.

Respondentai teigia, kad „dažniausiai“ yra aišku, už ką rašomi pažymiai (53% mokinių/55% tėvų), „visada aišku“ (42% mokinių/21% tėvų). Yra grupė respondentų, kurie teigia, kad „ne visada“ (5% mokinių, bet 15% tėvų), „kartais“ (5% mokinių/7% tėvų), „nėra aišku“ atsakė tik 5% tėvų. Galime teigti, kad dalis tėvų turėtų aktyviau pasidomėti vertinimo normomis, kurios yra viešai prieinamos ir paskelbtos gimnazijos svetainėje

14 klausimas. Ką galėtumėte pasiūlyti, kad jūsų vaiko adaptacija būtų sklandesnė?

Tėvai:

- 1) Daugiau užklasinės veiklos.
- 2) Yra vaikų, kurie trukdo sklandžiai ir kokybiškai mokintis. Daro neigiamą įtaką. Trukdo, kalbina ir blaško pastoviai. Tai tiek pastabų. Ačiū.
- 3) Neturiu ką pasiūlyti.
- 4) Klasę tam tikrų dalykų (pvz., matematikos ir lietuvių k.) suskirstyti į pogrupius. Suskirstymas (esant mažesniai mokinių skaičiui pamokos metu) padėtų efektyviau ir kokybiškiau įsisavinti pamokos medžiagą, daugiau laiko tiesioginiam kontaktui su mokytoju bei pagalba pamokos metu. Didesnės netinkamo elgesio bei patyčių prevencijos tiek klasėje, tiek už jos ribų.
- 5) Manau viskas gerai.
- 6) Mokyklai reiktų remonto. O šiaip vaikas jaučiasi gerai.
- 7) Daugiau pagalbos darant pamokas.
- 8) Norėčiau, kad mokytojas turėtų galimybę/būdą/metodiką išspręsti bėdas kylančias su nepaklusniais vaikais, kurie trukdo mokymosi procesui. Gal mokytojas neturi sąlygų griežtam drausminimui, nes visos teisės galioja tik mokiniui. Mano pasiūlymas vienintelis, kurį įsivaizduoju, tai iš karto tėvų/tėvo iškvietimas į mokyklą tvarkytis su vaiku. Taip pat dėl elgesio sutrikimų: gal yra kokių instancijų, kurios galėtų į tai sureaguoti.
- 9) Mokytojų supratingumas.
- 10) Nieko.
- 11) Viskas tinka.
- 12) Kad nebūtų vaikai skirstomi į patinka ir nepatinka vaikas, jei yra mokiniai, tai visi turi būti vienodi.
- 13) Manau, mano dukros adaptacija ir šiaip buvo sklandesnė, nei tikėjomės eidami į „didžiąją mokyklą“.
- 14) Daugiau dėmesio iš mokytojų, bet kai klasėje daug vaikų, tai visiems jo neužtenka, kiek norėtųsi, kad būtų.
- 15) Daugiau komunikacijos.

- 16) Klasių vadovams per klasės valandėlę nuolat su mokiniais kalbėti apie mokinio elgesio problemas, empatiją, akcentuoti pozityvaus bendravimo naudą.
- 17) Daugiau asmeninio dėmesio.
- 18) Ji pakankamai sklandi.
- 19) Nuoširdus dėkui puikiam mokytojų kolektyvui.
- 20) Vaikas sakė nerašyti pastabų 2-3 mėnesius, o aš manau, gal vaikams dažniau reikia kažkokio užklasinio bendravimo, renginių, pokalbių, ne vien tik mokytojas ir mokiniai.
- 21) Norėčiau daugiau pagalbos iš mokytojų, daugiau kartų paaiškinti, jei vaikas nesupranta, o ne atsakymo „vieną kartą paaiškinau, nesupratai, galvok, kaip daryti“. Kalbėtis apie susidariusius sunkumus per savaitę klasės valandėlėse, taip pat aptarti ir pasiektus geriausius pasiekimus.

Mokiniai:

- 1) Nieko.
- 2) Pagarbumo iš vyresnių mokinių.
- 3) Remonto mokyklai (4 mokiniai).
- 4) Turbūt reiktų man pačiam susikaupti.
- 5) Nežinau (5 mokiniai).
- 6) Pagarbiau su mokytojais (2 mokiniai)
- 7) Nekalbėti per pamokas.
- 8) Galėtų būti paskirstas laikas, kada valgyti.
- 9) Nekalbėti per pamokas.
- 10) Aš pasiūlyčiau, kad kai kurie vaikai nemaišytų ir ramiai elgtųsi per pamokas, kad klausytų mokytojų.
- 11) Kad po fizinio neįsilaužinėtų šeštokai ir septintokai ir pas berniukus.
- 12) Mažiau pašaipų.
- 13) Kad mokytojai 1-3 mėnesius nerašytų pažymių, nešauktų, nerašytų pastabų, komentarų.
- 14) Neapsivardžiuotų ir neatsikalbinėtų prieš mokytojus.
- 15) Nesimušti ir nerėkti per pamokas.
- 16) Aiškiau išdėstyti namų darbų užduotis.

Išvados:

1. Dauguma 5 klasės mokinių savo savijautą klasėje apibūdina kaip „pakankamai gerą“ ir „gerą“. Nedidelė dalis mokinių (5%) klasėje jaučiasi nejaukiai.
2. Labiausiai mokiniai nerimauja dėl „atsakinėjimo prieš klasę“ (42% mokinių) ir „rašto darbų atsiskaitymų“ (28% mokinių).
3. Matome, kad penktokai yra aktyvūs užklasinėje veikloje, kurią bando derinti su pamokomis ir jų ruoša.

4. Kiekybinio tyrimo rezultatai patvirtina atvirų klausimų duomenis, kad „mokytojų suteikto dėmesio pakanka, bet ne visada“ (35% mokinių /45% tėvų), tačiau yra manančių, kad „pakanka dažnai“ (28% mokinių /27 % tėvų), „pakanka visada“ (28% mokinių /11% tėvų).
5. Apklauso duomenys rodo, kad patyčių klausimas yra ypač aktualus penktoje klasėje. Galime teigti, kad su patyčiomis susiduria tam tikra grupė mokinių ir iš jų galėtume išskirti kelis pažeidžiamiausias. Penktokai ir jų aplinkos asmenys pakankamai ne tik pasitiki auklėtoja, bet ir suvokia algoritmą, kaip yra sprendžiamos mokymosi proceso metu iškilusios problemos.
6. Respondentų pasirinkti atsakymai sutampa su laisvųjų klausimų mintimis, kad mokykloje mokiniai mokosi bendrauti, ypač klasės valandėlių ir neformalių pokalbių metu ir kad tas procesas vyksta gerai.
7. Mažas procentas respondentų teigia, kad mokosi „su nuolatine pagalba“ (5% mokinių / 3 % tėvų), kas ir atitiktų pagalbos poreikį turinčius mokinius klasėje.
8. Žalingų įpročių prevencija daro poveikį daliai 5 klasės mokinių, tačiau tam, kad ji būtų veiksminga, reikia ieškoti tinkamiausių sklaidos formų.
9. Respondentai teigiamai vertina klasės auklėtojų pateikiamą informaciją.

I gimnazijos klasės mokinių adaptacija

Vilniaus Salininkų gimnazijos I gimnazijos klasėse mokosi 51 mokinys. Į pateiktus klausimus atsakė 50 I-os klasės mokinių (98,03%) ir 29 I gimnazijos klasės mokinių tėvai (56,86%).

46 (92%) mokiniai ir 24 (92,3%) tėvai teigia, kad devintoje klasėje jaučiasi puikiai ir pakankamai gerai. 3 (6 %) mokiniai ir 2 (7,7%) tėvai teigia, kad devintoje klasėje jaučiasi nejaukiai. 1 (2 %) mokinys klasėje jaučiasi blogai, tačiau tėvai nemano, kad jų vaikas jaučiasi blogai mokykloje.

39 (78%) mokiniai ir 18 (69,2%) tėvų teigia, kad devintoje klasėje lūkesčiai išsipildė ir beveik išsipildė. 3 (6%) mokiniai ir 5 (19,2%) tėvai teigia, kad devintoje klasėje lūkesčiai neišsipildė. 8 (16 %) mokiniai ir 3 (11,5%) tėvai teigia, kad devintai klasei lūkesčių neturėjo.

15 (30%) mokinių ir 10 (38,4%) tėvų teigia, kad mokytis tapo sunku ir labai sunku. 13 (26%) mokinių ir 4 (15,4%) tėvai teigia, kad mokytis tapo įdomiau. Nei vienas tėvas nemano, kad mokytis labai įdomu. 22 (44%) mokiniai ir 12 (46,2%) tėvų teigia, kad mokymosi procesas beveik nepasikeitė.

19 (38%) mokinių ir 10 (38,4%) tėvų teigia, kad nerimauja dėl rašto darbų. 17 (34%) mokinių ir 7 (29%) tėvai teigia, kad neramu atsakinėti prieš klasę/auditoriją. 4 (8%) mokiniai ir 5 (19,2%) tėvai teigia, kad nerimauja dėl santykių su mokytojais, draugais. 8 (16%) mokiniai ir 4 (15,4%) tėvai teigia, kad neturi dėl ko nerimauti. 2 (4%) mokiniai teigia, kad nerimauja dėl savo daiktų. Tėvai nemano, kad vaikai nerimauja dėl savo daiktų.

30 (60%) mokinių ir 17 (65,4%) tėvų teigia, kad pakanka laiko viskam ir beveik viskam. 12 (24%) mokinių ir 8 (38%) tėvai teigia, kad tenka rinktis veiklas. 4 (8 %) mokiniai teigia, kad laiko pakanka tik pamokoms. Tėvai taip nemano (šio varianto nepasirinko). 4 (8 %) mokiniai ir 1 (3,8%) tėvas teigia, kad laiko viskam nepakanka.

47 (94%) mokiniai ir 25 (96,2%) tėvai teigia, kad puikiai ir pakankamai gerai jaučiasi dalyvaudami ekskursijose ir kitose edukacinėse veiklose. 2 (4%) mokiniai teigia, kad dalyvaudami ekskursijose ir kitose edukacinėse veiklose jaučiasi nebloggerai. Tėvai taip nemano (nepasirinko šio varianto). 2 (4%) mokiniai ir 1 (3,8%) tėvas teigia, kad mokinys blogai jaučiasi dalyvaudamas ekskursijose ir edukacinėse veiklose.

34 (68%) mokiniai ir 14 (53,9%) tėvų teigia, kad mokytojų skirto dėmesio dažnai ar visada pakanka. 16 (32%) mokinių ir 10 (38,5%) tėvų teigia, kad mokytojų skirto dėmesio ne visada pakanka ir kartais trūksta. 2 (7,7%) tėvai teigia, kad mokytojų skirto dėmesio nepakanka.

39 (78%) mokiniai ir 17 (65,4%) tėvų teigia, kad nesusidūrė su netinkamu elgesiu ir patyčiomis. 10 (20%) mokinių ir 7 (26,9%) tėvai teigia, kad susidūrė su netinkamu elgesiu ir patyčiomis vieną-du kartus per du mėnesius. 0 (0%) mokinių ir 1 (3,8%) tėvas teigia, kad mokinys susidūrė su netinkamu elgesiu ir patyčiomis daugiau nei penkis kartus per du mėnesius.

1 (2%) mokinys ir 1 (3,8%) tėvas teigia, kad mokinys susiduria su netinkamu elgesiu ir patyčiomis beveik kasdien.

28 (56%) mokiniai ir 10 (38,5%) tėvų teigia, kad susidūrę su netinkamu elgesiu ir patyčiomis, kitomis problemomis, pirmiausia kreiptųsi į klasės auklėtoją. 14 (28%) mokinių ir 16 (61,5%) tėvų teigia, kad susidūrę su netinkamu elgesiu ir patyčiomis, kitomis problemomis, pirmiausia kreiptųsi į šeimą. 8 (16%) mokiniai ir 0 (0%) tėvų teigia, kad susidūrę su netinkamu elgesiu ir patyčiomis, kitomis problemomis, pirmiausia kreiptųsi į draugus.

49 (98%) mokiniai ir 24 (92,3%) tėvai teigia, kad su kitais mokiniais sekasi bendrauti puikiai ir pakankamai gerai. 1 (2%) mokinys ir 0 (0%) tėvų teigia, kad su kitais mokiniais sekasi bendrauti neblogai. 0 (0%) mokinių ir 2 (7,7%) tėvai teigia, kad su kitais mokiniais mokiniui sekasi bendrauti blogai.

8 (16%) mokiniai ir 4 (15,4%) tėvai teigia, kad pamokose sekasi atlikti užduotis savarankiškai. 40 (80%) mokinių ir 19 (73,1%) tėvų teigia, kad pamokose sekasi atlikti užduotis savarankiškai, pasikonsultuojant su mokytoju ir kartais pasinaudojant pagalba. 2 (4%) mokiniai ir 2 (7,7%) tėvai teigia, kad pamokose mokiniui sekasi atlikti užduotis dažnai pasinaudojant pagalba. 1 (3,8%) tėvas teigia, kad mokiniui pamokose sekasi atlikti užduotis tik su nuolatine pagalba.

28 (56%) mokiniai ir 6 (23,1%) tėvai teigia, kad mokykloje vykdoma žalingų įpročių prevencija jų nedomina. 12 (24%) mokinių ir 5 (19,2%) tėvai teigia, kad mokykloje vykdoma žalingų įpročių prevencija nedaro jokio poveikio. 7 (14%) mokiniai ir 14 (53,8%) tėvų teigia, kad mokykloje vykdoma žalingų įpročių prevencija skatina susimąstyti. 3 (6%) mokiniai teigia, kad mokykloje vykdoma žalingų įpročių prevencija daro menką poveikį. 1 (3,8%) tėvas teigia, kad mokykloje vykdoma žalingų įpročių prevencija daro poveikį.

48 (96%) mokiniai ir 25 (96,2%) tėvai teigia, kad klasės auklėtoja pateikia informaciją laiku ir aiškiai. 1 (2%) mokinys ir 1 (3,8%) tėvas teigia, kad klasės auklėtoja pateikia informaciją ne visada laiku ir aiškiai. 1 (2%) mokinys teigia, kad klasės auklėtoja pateikia informaciją dažniausiai neaiškiai ir ne laiku.

42 (84%) mokiniai ir 18 (69,2%) tėvų teigia, kad devintoje klasėje mokiniui mokytis tapo sunkiau. 8 (16%) mokiniai ir 8 (30,8%) tėvai teiginiui, kad devintoje klasėje mokiniui mokytis tapo sunkiau negu aštuntoje, nepritaria.

46 (92%) mokiniai ir 25 (96,2%) tėvai teigia, kad mokytis su kitų klasių mokiniais mobiliuose grupėse sekasi puikiai ir pakankamai gerai. 4 (8%) mokiniai teigia, kad mokytis su kitų klasių mokiniais mobiliuose grupėse sekasi neblogai. 1 (3,8%) tėvas teigia, kad mokiniui mokytis su kitų klasių mokiniais mobiliuose grupėse sekasi blogai.

46 (92%) mokiniai ir 23 (88,4%) tėvai teigia, kad yra visiškai aiški ir beveik aiški ilgalaikio projektinio darbo eiga ir vertinimas. 3 (6%) mokiniai ir 3 (11,5%) tėvai teigia, kad

yra šiek tiek aiški ilgalaikio projektinio darbo eiga ir vertinimas. 1 (2%) mokinys teigia, kad yra neaiški ilgalaikio projektinio darbo eiga ir vertinimas.

45 (90%) mokiniai ir 25 (96,2%) tėvai pritaria ir iš dalies pritaria, kad mokymasis mobiliose grupėse skatina mokinio pastangas, aktyvumą, saviraišką. 5 (10%) mokiniai ir 1 (3,8%) tėvas nepritaria, kad mokymasis mobiliose grupėse skatina mokinio pastangas, aktyvumą, saviraišką.

11 (22%) mokinių ir 10 (38,5%) tėvų teigia, kad pirmoje gimnazinėje klasėje dalyko konsultacijos tapo labai aktualios ir aktualios. 26 (52%) mokiniai ir 13 (50%) tėvų teigia, kad pirmoje gimnazinėje klasėje dalyko konsultacijų aktualumas nepasikeitė. 13 (26%) mokinių ir 3 (11,5%) tėvai teigia, kad pirmoje gimnazinėje klasėje dalyko konsultacijos tapo mažiau aktualios ir neaktualios.

15 (30%) mokinių ir 11 (42,3%) tėvų teigia, kad mokinio balsas mokyklos savivaldoje yra išgirstamas. 30 (60%) mokinių ir 13 (50%) tėvų teigia, kad mokinio balsas mokyklos savivaldoje yra kartais išgirstamas. 5 (10%) mokiniai ir 2 (7,7%) tėvai teigia, kad mokinio balsas mokyklos savivaldoje yra neišgirstamas.

20 klausimas. Ką galėtumėte pasiūlyti, kad jūsų vaiko adaptacija būtų sklandesnė?

Tėvai:

- 1) Įvesti drausmės ir tvarkos pamokų metu. Vykdyti tikrą, o ne apsimestinę patyčių prevenciją prieš mokytojus ir mokinius. Sustiprinti drausmės ir patyčių kontrolę bei pasekmes.
- 2) Mokykla yra labai žemo kultūrinio lygio, kas labai liūdina.
- 3) 3 pamokos 1 diena
- 4) Kuo daugiau bendravimo (siūlo 3 tėvai).
- 5) Pirmi metai mokosi, kol kas viskas gerai.
- 6) Norėtusi, kad vaikai turėtų daugiau galimybių neformaliai ugdyti (gimnazijos būreliai) sporto salėje, nes šiuo atveju, deja dėl nuomojamos salės tretiems asmenims, gimnazijos pedagogai privalo derintis ir taikytis prie kitų užsiėmimų. O laisvą laiką, deja, bet tikrai labai sunku rasti. Tad manau, salė gali būti nuomojama tik savaitgaliais ar vėlyvesniu metu, ar tada, kada gali vykti iš anksto neplanuoti užsiėmimai ar renginiai. Apie tai kalba ir patys mokiniai.
- 7) Daugiau mokytojų dėmesio (pageidauja 3 tėvai).
- 8) Mokyklos bendruomenėje diegti draugiškumo, tolerancijos principus.
- 9) Trūksta vadovėlių (teigia 2 tėvai).
- 10) Kai kuriems dalykininkams – kontroliuoti emocijas ir netaikyti kolektyvinės atsakomybės (nuobaudų ar netvardomų emocijų, kai mokytojo nuotaiką sugadina „etatiniai gadintojai“)
- 11) Mano vaiko adaptacija yra sklandi (teigia 5 tėvai).

- 12) Kad būtų įdomesnių užsiėmimų.
- 13) Neturiu pasiūlymų, nes vaikas nesiskundžia.
- 14) Pirmiausia tai mokytojas turi pradėti žiūrėti į moksleivį kaip į žmogų ir jį priimti, kad ne visi vienodai lygiai gabūs, ar greitai, neskirstyti, nelyginti, garsiai. Patyčias dukra patiria ne iš vaikų, o iš mokytojų ir labai tiesiogiai į jos asmenį nukreipta.

Mokiniai:

- 1) Išleisti vadovėlius (pageidauja 8 mokiniai).
- 2) Kad nebūtų 2 kontrolinių per dieną.
- 3) nežinau, man sunku asmeniškai man, nieko negaliu su šituo padaryti.
- 4) Mažiau atsiskaitymų
- 5) Man gerai (teigia 2 mokiniai).
- 6) Mokyti geriau.
- 7) Mažiau namų darbų (pageidauja 2 mokiniai).
- 8) Nebijoti mokytojams kviesti socialinę ar kitų tam skirtų žmonių negu grasinti tik.
- 9) Klasiokų ramybės.
- 10) Mažiau pamokų.
- 11) Kad tvardyti ir kontroliuotų vaikus, nesubrendusius.
- 12) Nežinau (teigia 4 mokiniai).
- 13) Nieko (teigia 4 mokiniai).
- 14) Nusiskundimų neturiu.
- 15) Pasiūlymų neturiu.
- 16) Geriau būtų jei išaiškintų man ir daugiau padėtų.
- 17) Daryti įdomesnes kai kada pamokas.
- 18) Padaryti daugiau langų.
- 19) Labiau atsižvelgti į psichologinę atmosferą klasėje.

Išvados:

1. Daugumos I gimnazijos klasės mokinių savijauta mokykloje yra pakankamai gera (kad jaučiasi puikiai arba pakankamai gerai nurodė 92% mokinių ir 92,3% tėvų). Taip pat dauguma (94% mokinių ir 96,2% tėvų) teigia, kad mokiniai jaučiasi puikiai dalyvaudami ekskursijose ir edukacinėse veiklose. Tai rodo stiprų bendruomeniškumo jausmą ir palankią mokymosi aplinką.
2. Dauguma (78% mokinių ir 65,4% tėvų) teigia, kad nesusidūrė su netinkamu elgesiu ir patyčiomis. Dalis respondentų (20% mokinių ir 26,9% tėvų) nurodo, kad susidūrė su netinkamu elgesiu ir patyčiomis vieną ar du kartus per du mėnesius. Dauguma mokinių,

susidūrę su netinkamu elgesiu ar problemomis, kreiptūsi į klasės auklėtoją, o jų tėvai mano, kad vaikai pirmiausia kreiptūsi į šeimą.

3. Atvirų klausimų atsakymai nurodo, kad I gimnazijos klasėse yra aktualios drausmės pamokose, netinkamo elgesio valdymo, psichologinės atmosferos klasėje problemos.
4. 84% mokinių ir 69,2% tėvų teigia, kad I-oje gimnazijos klasėje mokytis tapo sunkiau. Mokiniam tenka planuoti laiką ir rinktis veiklas, sudėliojant prioritetus.
5. I gimnazijos klasės mokinių tarpe pastebimas nerimas dėl mokslo pasiekimų, Labiausiai mokiniai nerimauja dėl rašto darbų (38% mokinių ir 38,4% tėvų nerimauja dėl rašto darbų) ir atsakinėjimo prieš klasę (34% mokinių ir 29% tėvų). Konsultacijų aktualumas I-oje gimnazijos klasėje nepasikeitė.
6. Mokykloje vykdoma žalingų įpročių prevencija daugumos I gimnazijos klasės mokinių nedomina, o tėvų požiūriu – šiek tiek skatina mokinius susimąstyti.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. Daugumos 1, 5 ir I gimnazijos klasės mokinių adaptacija yra sklandi. Tačiau visose amžiaus grupėse yra dalis mokinių, susiduriančių su mokymosi, bendravimo ar emociniais sunkumais, taip pat dalis mokinių patiria patyčias. Mokytojams ir klasių auklėtojams identifikavus vaiko patiriamus sunkumus, rekomenduojama teikti specialistų pagalbą mokykloje bei, esant poreikiui, nukreipti į kitas institucijas.
2. Mokymosi procesas įvairiose amžiaus grupėse vertinamas skirtingai. Gimnazistai nurodo patiriantys didesnius mokymosi sunkumus, o penktokai dažniau įvertina mokymąsi kaip įdomesnį.
3. 5 ir I gimnazijos klasėse aktualios patyčių ir netinkamo elgesio problemos, jos ypač išreikštos penktokų grupėje. Rekomenduojama aktyviai vykdyti tęstinę patyčių prevencijos programą bei, reaguojant į netinkamo elgesio mokykloje apraiškas, glaudžiai bendradarbiauti klasių auklėtojams, specialistams ir administracijai, kartu su mokinių tėvais.
4. Iškilus problemai, dauguma mokinių pirmiausia kreiptųsi į klasės auklėtoją – tai rodo pasitikėjimą šiuo asmeniu. Rekomenduojama klasių auklėtojams jautriai ir atsakingai reaguoti į visus mokinių išsakomus sunkumus, bendradarbiauti su mokinių tėvais juos sprendžiant, o esant poreikiui – nukreipti mokinius specialistų konsultacijoms.
5. Siekiant sklandžios mokinių adaptacijos svarbu, kad aplinkoje būtų užtikrintas fizinis ir psichologinis saugumas. Rekomenduojama atkreipti dėmesį į visų mokyklos darbuotojų bendravimo kultūrą ir netoleruoti nemandagaus, grubaus ar įžeidžiančio bendravimo su mokiniais.
6. Žalingų įpročių prevencija daro poveikį tik daliai 5 ir I gimnazijos klasių mokinių. Rekomenduojama ištirti, kiek ir kokie žalingi įpročiai yra paplitę mokinių tarpe, bei ieškoti efektyvių prevencijos priemonių.
7. Rekomenduojama I gimnazijos klasėse atsižvelgti į dalies mokinių patiriamą nerimą rašto darbų ir atsakinėjimo prieš klasę metu. Esant poreikiui, rekomenduojama sudaryti sąlygas mokiniams ugdyti viešojo kalbėjimo gebėjimus mažesnėse grupėse ar konsultacijų metu.

LITERATŪRA

- Juodraitis, A. (1999) *Asmenybės psichologinės adaptacijos prielaidos*. Šiauliai
- Poderienė, G. (2004) *Mokymo aplinkos įtaka mokinių adaptacijai penktoje klasėje* [rankraštis]. Daktaro disertacija. Socialiniai mokslai, edukologija (07 S). Klaipėda
- Psichologijos žodynas* (1993) Vilnius
- Rupšienė, L., Kučinskienė, R. (2006) Mokinių adaptacija naujoje mokykloje. *Acta Paedagogica Vilnensia* 17, p. 86-102.